

Vannforskriften og frivilligheten

De regionale vannforvaltningsplanene med tilhørende tiltaksprogram oppdateres hvert sjette år. Arbeidet følger en fast syklus, og vi er nå inne i andre planperiode (2022-2027). Forberedelsene til tredje planperiode er startet, ved at regionale planer for vannforvaltning skal oppdateres for neste planperiode (2028- 2033). Forslag til planprogram og dokument som beskriver hovedutfordringene for vannet i elver, innsjøer, grunnvann og kystvann er nå på høring, fram til 30. juni 2025. Fram til da kan alle komme med innspill på hva som er de største utfordringene og hva som bør prioriteres i arbeidet med å ta vare på vannet vårt. Høsten 2026 skal forslag til regionale vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram høres, før planene vedtas i Fylkestingene innen utgangen av 2027, med endelig godkjenning av Regjeringen våren 2028. Et omfattende og grundig arbeid med andre ord, med mange aktører involvert.

Norge har fått ros for måten vannforvaltningsarbeidet er organisert på, med samordning på tvers av myndigheter og nivåer, bred medvirkning og sterk lokal forankring.

EUs vanndirektiv og vannforskriften har bidratt positivt til å løfte norsk vannforvaltning. Og med de etablerte vannregionene og vannområdene, og – ikke minst – med kommunene og fylkenes vilje til å ansette vannområdekoordinatorer, er vannforskriftsarbeidet ivaretatt, i alle fall et stykke på veg.

Likevel er det en fare for fremmedgjøring av folk flest når mesteparten av arbeid og informasjon foregår på premissene til de mange profesjonelle aktørene, som gjerne kommuniserer -

først og fremst seg imellom - på det som for de uinnvidde framstår som et byråkratisk, dokumentrikt og ugjennomtrengelig stammespråk. Dermed risikerer en å gå glipp av både det viktige folkelige engasjementet og eierskapet til det som vi liker å omtale som vannet vårt. Hva kunne vært oppnådd dersom kunnskap om vannet hadde blitt formidlet på en måte som også inviterer til et bredere folkelig engasjement?

Gjennom media kan en se oppslag om vassdrag som er ødelagt av fysiske inngrep og om elver og kystområder med betydelig forsøpling. Det er en utbredt oppfatning at det er kommunen som skal ordne opp i slike tilfeller. Dette stemmer delvis, men mange kommuner har ikke ressurser eller vilje til å følge opp dette arbeidet. Heldigvis finnes det noen som bidrar. Vi skal derfor være klar over - og sette større pris på - alle de frivillige organisasjonene som bidrar med en betydelig mengde ulønnet arbeid for å rydde søppel langs elvekanter og strender, legge ut gytégrus og mye mer!

Vi vil derfor slå et slag for frivilligheten og det brede, folkelige engasjement for vannet vårt. Uten det vil vi vanskelig nå målet om god vannkvalitet, og det vil være vanskelig å få oppslutning om nødvendigheten av tiltakene.

Redaksjonskomiteen